

OBSAH

<i>PREDSLOV VYDAVATEĽA</i>	9
<i>PREDSLOV AUTOROVEJ DCÉRY</i>	12
<i>PREDHOVOR SPOLUAUTORA</i>	17
<i>ÚVOD</i>	20
 ŤAŽKOSTI A MOŽNOSTI	
1. KAPITOLA	
<i>PREČO MAJÚ DETI RADY ŠKOLU?</i>	27
ROZHOVORY SO ŽIAKMI	28
OBČIANSKE A TURISTICKÉ TRIEDY	32
ŠKOLY, KTORÉ MAJÚ RADY DETI	36
ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY	47
2. KAPITOLA	
<i>PROBLÉMY VYUČOVANIA V SÚČASNOSTI</i>	49
AKO NAPREDUJÚ REFORMY?	51
UČEBNÁ ATMOSFÉRA	55
STRATENÁ GENERÁCIA	57
MENIACA SA ŠKOLA	59
ČO ZNAMENÁ VYUČOVAŤ?	61
ČO JE UČENIE SA?	62
3. KAPITOLA	
<i>MÔŽEM BYŤ AKO UČITEĽKA SAMA SEBOU?</i>	67
MÔŽEME BYŤ V TRIEDE ĽUĎMI?	67
AKO SA MÔŽEM STAŤ SKUTOČNOU?	78
OSLAVOVANÉ MOMENTY: UČENIE SA OD DRUHÝCH	85
MÔŽETE BYŤ SAMI SEBOU	93
VÝZVA	94

ZODPOVEDNÁ SLOBODA V TRIEDE

4. KAPITOLA	
<i>UČITEĽKA ŠIESTEHO ROČNÍKA EXPERIMENTUJE</i>	97
POZNÁMKY K EXPERIMENTU	106
SÚHRN	110
POST SCRIPTUM	110
5. KAPITOLA	
<i>UČITEĽKA FRANCÚZŠTINY RASTIE SO SVOJIMI ŠTUDENTMI</i>	111
POZNÁMKY	128
6. KAPITOLA	
<i>RIADITEĽKY ŠKÔL AKO FACILITÁTOR KY</i>	130
OXYMORON ALEBO KONGRUENCIA?	130
VOLAJTE MA BOB	131
ROZHOVOR S BOBOM FERRISOM	134
RIADIACI UČITEĽ	138
FACILITOVANIE VEĽKÝCH MYŠLIENOK	139
MÔŽE VÍZIA POSÚVAŤ VECI DOPREDU?	140
OTVORENÉ ŠKOLY – ZDRAVÉ ŠKOLY	145
SEBAHODNOTENIE: VYTVORENIE PLNE FUNGUJÚCICH ODBORNÍKOV	146
7. KAPITOLA	
<i>ĎALŠÍ FACILITÁTORI SLOBODY</i>	149
ODVAHA, INTEGRITA A JEDNA CHYBA	150
GEOLÓGIA SA RADIKÁLNE DEMOKRATIZUJE	155
TVORIVÉ UČENIE: ZRODENÍ PRE LÁSKU A DÔVERU	158
FANTÁZIA V PRÍPRAVE UČITELIEK	161
SLOBODA NA ČIASTOČNÝ ÚVÄZOK A JEJ DÔSLEDKY	165
ZÁVEREČNÁ POZNÁMKA	173
PRE UČITEĽKU	
8. KAPITOLA	
<i>MEDZIĽUDSKÝ VZŤAH PRI FACILITOVANÍ UČENIA</i>	177
CHARAKTERISTIKY, KTORÉ FACILITUJÚ UČENIE SA	180
ČO JE ZÁKLADOM FACILITATÍVNYCH POSTOJOV?	185
PRÍLIŠNÝ IDEALIZMUS?	193
SÚHRN	194
9. KAPITOLA	
<i>AKO SA STAŤ FACILITÁTOR KOU</i>	196
KÚZELNÁ PALIČKA	196
AKO TO UROBIŤ?	199
PRÍKLAD	207
10. KAPITOLA	
<i>SPÔSOBY BUDOVANIA SLOBODY</i>	212
BUDOVANIE UČENIA NA SKUTOČNÝCH PROMĽEMOCH	212
ZABEZPEČOVANIE ZDROJOV	213

UČEBNÉ ÚLOHY	214
UČEBNÉ KONTINUUM	216
UZATVÁRANIE ZMLÚV	217
ZAPÁJANIE SA DO ŽIVOTA SPOLOČNOSTI	222
UČENIE SA POMOCOU PROJEKTOV	222
VYUČOVANIE MEDZI VRSTOVNÍKMI	229
VOĽBA SKUPINY	229
OBJAVOVANIE	232
SEBAHODNOTENIE	233
ĎALŠIE PRAMENE	234
ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY	235

11. KAPITOLA

POLITIKA VZDELÁVANIA

236

TRADIČNÝ SPÔSOB	236
POLITIKA TRADIČNÉHO VZDELÁVANIA	238
ČLOVEKOM CENTROVANÝ SPÔSOB	239
POLITIKA ČLOVEKOM CENTROVANÉHO VZDELÁVANIA	241
HROZBA ČLOVEKOM CENTROVANÉHO PRÍSTUPU	242
POLITICKÉ DÔSLEDKY DÔKAZOV	243
MÔŽEME OVPLYVNIŤ POVOLANIE?	243
ZÁVER	246

12. KAPITOLA

EXISTUJE DISCIPLÍNA V ČLOVEKOM CENTROVANÝCH TRIEDACH?

248

PRÍKLADY Z TRIED	249
NÁZOR VEREJNOSTI NA DISCIPLÍNU	257
ČO VIEME O DISCIPLÍNE?	260
EXISTUJE PORIADOK V ČLOVEKOM CENTROVANÝCH TRIEDACH?	265
MÝTY O DISCIPLÍNE	269
TROJROZMERNÁ DISCIPLÍNA A UČENIE SA	270
ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY	272

13. KAPITOLA

VÝSKUM ČLOVEKOM CENTROVANÝCH PROBLÉMOV V PEDAGOGIKE

273

DOKÁŽTE TO!	273
ČO FUNGUJE: DIREKTÍVNE ALEBO NEDIREKTÍVNE VYUČOVANIE?	275
VÝVIN MOZGU A BOHATÉ PROSTREDIE	277
FACILITÁTOR KY MÔŽU NIEČO ZMENIŤ	279
ĎALŠIE ŠTÚDIE, KTORÉ POTVRDZUJÚ ČLOVEKOM CENTROVANÉ UČENIE SA	287
STAROSTLIVOSŤ: OCHRANNÝ ŠTÍT	293
ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY	296

FILOZOFICKÉ A HODNOTOVÉ DOSAHY

14. KAPITOLA

MODERNÝ PRÍSTUP K HODNOTOVÉMU PROCESU

301

NIEKOĽKO DEFINÍCIÍ HODNÔT	303
DETSKÝ SPÔSOB HODNOTENIA	304

ZMENA V HODNOTIACOM PROCESU	305
ZÁKLADNÝ ROZDIEL	309
HODNOTIACI PROCES U ZRELÉHO ČLOVEKA	310
DVE TĚZY, TÝKAJÚCE SA HODNOTIACEHO PROCESU	313
TĚZY, TÝKAJÚCE SA VÝSLEDKOV HODNOTIACEHO PROCESU	313
HODNOTY A SPOLUÚČASŤ NA UČENÍ	316
SÚHRN	317

15. KAPITOLA

SLOBODA A ZÁVÄZOK 319

JEDNOTLIVEC JE NESLOBODNÝ	321
JEDINEC JE SLOBODNÝ	325
VÝZNAM SLOBODY	328
VYNÁRANIE SA ZÁVÄZKU	331
NEZLUČITELNÉ PROTIKLADY	333

16. KAPITOLA

CIEĽ: PLNE FUNGUJÚCI ČLOVEK 337

POZADIE PRÍSTUPU K TOMUTO PROBLÉMU	339
CHARAKTERISTICKÉ ČRTY ČLOVEKA PO TERAPII	340
PLNE FUNGUJÚCI ČLOVEK	346
ZÁVER	352

MORATÓRIUM VZDELÁVANIA?

17. KAPITOLA

TRANSFORMÁCIA ŠKOLSTVA: ČLOVEKOM CENTROVANÝ POHĽAD 357

TRANSFORMÁCIA ŠKATÚL	358
MASOVÁ PRODUKCIA UČENIA	360
MORATÓRIUM VZDELÁVANIA	360
MORATÓRIUM BYROKRACIE	361
REFORMOVAŤ ZVNÚTRA VON	362
SKUTOČNÁ ZMENA	363
ČO VIEME	369
CHÝBAJÚ SPÄTNÉ INFORMÁCIE	370
PRVORADÁ OTÁZKA: CHCEME SÚČASNÝ STAV ALEBO ZMENU?	375
TRANSFORMÁCIA	376
UČEBNÉ SPOLOČENSTVO	377
VÝZVA: CELONÁRODNÁ DISKUSIA	386
ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY	387

CESTA SA ZAČALA

18. KAPITOLA

NIEKOĽKO ÚVAH 391

HOJNOSŤ ÚLOH	391
CESTA ZAČALA	403

ODKAZY	405
--------------	-----

REGISTER	418
----------------	-----